

Részvétel és tapasztalati szakértőség a Vva ry szervezetnél

A finnországi Vva ry szervezet a hajléktalan emberek érdekképviselésén kívül helyi, országos és nemzetközi szinten biztosítja ügyfelei számára a részvétel lehetőségét. A részvétel mindig is a szervezet egyik legfontosabb alapelve volt. A hajléktalanság nem egy egyéni jellemző, hanem olyan körülményeken múlik, amiket meg lehet változtatni.

“A részvétel elsősorban abban segített, hogy a sorstárs segítők és tapasztalati szakértők elképzeléseit világosan megértsük. Nagyjából ugyanazt jelenti a kettő. Mivel a részvétel fontos szerepet játszik a Vva ry-nál, lehetővé vált, hogy a sorstárs segítők és tapasztalati szakértők is dolgozhassanak. A Vva ry mindig támogatta a részvételt és azt, hogy mindenki képes rá.”

Jenny, tapasztalati szakértő

Amióta Finnországban elindult a tartós hajléktalanság megszüntetését célzó országos program, egy utánkövető programot is újtára indítottak. Ez utóbbi célja, hogy részvételen, megerősítésen, integráción és a lakhatás normalizálásán keresztül előzze meg a hajléktalanságot. A program minden szintje (tervezés, megvalósítás, értékelés) tartalmazza a tapasztalati szakértők, hajléktalan és hajléktalanság által fenyegetett emberek bevonását. A Vva ry – az alacsony küszöbű részvételi programok megvalósításában és tapasztalati szakértők képzésében egyedülálló szakértelmének köszönhetően – felkérést kapott arra, hogy kidolgozza a programon belül a tapasztalati szakértők részvételi lehetőségeit.

A Vva ry tapasztalati szakértői programja óta a hajléktalan emberek véleményét és tapasztalatait a szolgáltatások tervezésében figyelembe veszik. A tapasztalati szakértők alkalmazása tette lehetővé, hogy a helyi hajléktalanellátó szolgáltatások számára maguktól az érintettektől gyűjthessünk információkat. Az ellátók helyi, korábban hajléktalan emberek bevonásával tervezték meg a programokat és lakhatást. Ha az igénybevevők részt vesznek a szolgáltatások tervezésében, azok jobban tudnak igazodni a valós szükségletekhez. A szolgáltatások hatékonyabbá válnak, ezáltal költséghatékonyabbak is lesznek. A munkára munkaalapú tanulásként tekintünk; a Vva ry-nál minden dolgozó a team egyenrangú tagja.

A munkamódszer összhangban van a szervezet részvételi alapjával: belülről építkezik, a folyamat az egyénre mint teljes egészre tekint - ennek megfelelően nagyobb figyelmet igénylő és lassabb folyamat.

*“Nálunk **alapvető fontosságú a részvétel.** ... Minden ügyfelünknek felajánljuk, hogy dolgozhatnak a Sorstárs Segítő és Önkéntes Központban vagy elmehetnek Vartiosaari szigetére (nyaralási lehetőség hajléktalan emberek számára) - ugyanúgy, ahogy ezeket a lakhatásban lévőknek is felajánljuk. ... Persze nem kell mindenkinek ezen végigmennie, de szeretnénk, ha **az emberek minél jobban részt vennének a saját életükről szóló döntések meghozatalában**, ahelyett, hogy mi gondolkodunk róluk.”*

Jenny, tapasztalati szakértő

Sorstárs segítőnek lenni azt jelenti, hogy emberként vagyunk ott sérülékeny élethelyzetben lévő embertársaink mellett. A sorstárs segítő széles körben - a hasonló tapasztalattal rendelkezők, a hajléktalanellátó szervezetek és a társadalom tagjai között - osztja meg tudását, tapasztalatait, érzéseit, reflektál és segít hétköznapi eljárások kialakításában.

A tapasztalati szakértőség egy prizma, amin keresztül az összes színárnyalatban megláthatjuk egyes helyzetek komplexitását. Ezen kívül egy olyan képesség, ami tudatosságban és elfogulatlanságban tartja az elmét. Segítségével a résztvevők be tudnak lépni egy köztes területre, ahol láthatják, hogy hogyan fejlődnek a szolgáltatások és hogyan reagálnak az ügyfelek szükségleteire. A tapasztalati szakértők kétoldali módon, szektorok között tevékenykednek.